

NGB art 1 begin

“Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond”

1 wij geloven met het hart

- zuiverheid
- zekerheid

2 wij belijden met de mond

- verleden
- toekomst
- heden

Gemeente,

Ergens in België, in het zuiden tegen de Franse grens, ligt het plaatsje Doornik. Al vlak na 1517 ging de stad tot de Reformatie over. Maar in 1520 is Doornik ingelijfd bij het rijk van Karel V. Onder rooms gezag dus. In 1545 wordt dominee Pierre Brully verbrand op de brandstapel. Even buiten het stadje staat een kasteel. We schrijven 1561. Sinds een paar jaar zijn in dat kasteel soldaten gestationeerd. Soldaten van landvoogdes Margaretha van Parma. En de laatste jaren zijn er in Doornik opstanden uitgebroken tegen deze keizer. Vandaar dat er nu een afdeling soldaten in het kasteel is gezet om de orde te bewaken en opstanden neer te slaan. In 1560 is Guido de Bres predikant geworden in Doornik. Het is november 1561, de nacht van 1 op 2 november. Een man is naar het kasteel geslopen. Verscholen in het donker, wegkruipend achter de bomen. Net zo dicht naar het kasteel toe totdat hij het wel gooien kan. Wat? Een pakje, een pakketje. Met een plof valt het over de muur op de grond op het kasteelterrein. En Guido de Bres maakt dat hij wegkomt. De volgende ochtend vinden een paar knechten van het kasteel het pakje. Wat er in zit? Een paar brieven, aan de landvoogdes en de koning, en een geloofsbelijdenis. Een geloofsbelijdenis ‘van de gelovigen in de Nederlanden, die wensen te leven volgens de zuiverheid van het Evangelie van onze Heere Jezus Christus’. Later kortweg genoemd de Nederlandse Geloofsbelijdenis. We kennen de apostolische geloofsbelijdenis van 12 artikelen, deze is uitgebreider en heeft er 37.

Dat doe je niet zomaar. Want levensgevaarlijk was het wat hij deed. Niet voor niets wilde hij niet gezien worden. Hij vlucht. Dat is maar goed ook want in januari 1562 vinden ze zijn tuinhuisje in Doornik waar hij gewerkt had en worden al zijn schrijfsels vernietigd. En Guido de Bres zwerft naar Antwerpen, weer eens in Doornik en wordt predikant in het Franse Valenciennes. In 1566 belegerd Spanje deze stad en in 1567 wordt de stad ingenomen. Guido de Bres vlucht weer, maar wordt al gauw gegrepen. En ter dood veroordeeld. In de nacht van 30 op 31 mei 1567 krijgt hij te horen dat hij zich moet voorbereiden op het ondergaan van de doodstraf om 6 uur 's morgens. En in de vroege morgen van 31 mei wordt Guido de Bres opgehangen aan de galg en sterft. Zijn laatste woorden zijn:”Weest onderdanig aan de overheid, weest trouw aan de waarheid”

Daar moet dus wel wat achter gezeten hebben bij Guido de Bres. Om zoiets te doen waarvan hij van tevoren ook wel wist dat zijn dood zou

kunnen worden. Nou, daar zat iets achter bij hem. Datgene waarmee de meeste artikelen beginnen. 'Wij geloven.....' En vanuit dat geloof heeft Guido de Bres die geloofsbelijdenis opgesteld en over de muur gegooid.

Ja, kan iemand denken, alle respect voor, voor wat Guido de Bres deed, maar dan hebben we het wel over 1561. Een geloofsbelijdenis van ruim 450 jaar geleden? Kun je daar vandaag de dag nog wat mee? Heb je daar vandaag de dag nog wat aan? Als de krant van gisteren al oud en niet meer interessant is, is een geloofsbelijdenis van 450 jaar oud dat dan wel?

1 wij geloven met het hart

* zuiverheid

Jazeker! Want als we de belijdenissen van onze kerk bezien dan valt op dat ze allemaal gaan over één zaak: de verhouding tussen God en mens. Wie is God? Wie is de mens? En hoe komen die twee bij elkaar? De 12 artikelen belijden Wie God is en Zijn heil. De geloofsbelijdenis van Nicea zegt Wie Jezus is: God. De geloofsbelijdenis van Athanasius zegt Wie de Heilige Geest is: God. De catechismus zegt hoe God en mens bij elkaar komen: door het geloof, door Christus. De Dordtse Leerregels geven aan wat de diepste oorzaak is dat God en mens weer bijeen komen: uitverkiezing! Steeds gaat het daar om dat klassiek gezegd: God op het hoogst verheerlijkt wordt en de mens op het diepst vernederd. Als je aan een oude weegschaal denkt, zo'n balans: de ene schaal, van de mens hangt helemaal onderin, op de grond, en dan hangt die andere schaal helemaal bovenin: alle eer aan God voor de zaligheid. De zaligheid is uit Hem, helemaal.

We luisteren naar artikel 1: dat God volkomen wijs, rechtvaardig en goed is. Naar artikel 9 dat de Vader onze Schepper is, de Zoon onze Verlosser, de Heilige Geest onze Heiligmaker. Naar artikel 16 dat God uit enkel goedertierenheid heeft uitverkoren in Christus zonder enige aanneming van onze werken. Naar artikel 17 dat onze goede God Zich heeft begeven om de mens te zoeken die voor Hem weggevlucht was. Artikel 22 dat Christus alleen onze rechtvaardigheid voor God is. Artikel 27 dat God Zijn Kerk bewaart en staande houdt. Artikel 33 dat God acht heeft op onze zwakheden en daarom de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal heeft ingesteld.

En wie is de mens? Artikel 14 dat wij ons van God door de zonde hebben afgescheiden, in al onze wegen verkeerd en goddeloos geworden, niet bekwaam van onszelf enig goeds te denken. Artikel 15 zo verdorven in Adam dat de erfzonde genoegzaam is om het hele menselijke geslacht te verdoemen en waaruit de zonde altijd opwelt als uit een onzalige fontein. Artikel 24 dat er geen goed werk is of het is besmet door ons vlees en daarom strafwaardig.

God alles en de mens niets. Dat is zaligheid. Aan God alleen te

danken van begin tot eind. Het is genade om rechtvaardig voor God te zijn, het is genade om in Jezus te geloven, het is genade om in dat geloof te volharden. Uit genade zijt gij zalig geworden. God al de eer, Hij kocht, Hij zocht, Hij hield vast, Hij verloor. Wij geloven met het hart..... In 1561 of in 2012: zo wordt je zalig, daaraan heeft een mens zijn zaligheid te danken. Wij geloven met het hart: tot rechtvaardigheid, tot vrede met God en het eeuwige leven.

Al zou je alles weten maar dit missen, al zou je alles hebben in de wereld, maar dit niet, dan ben je ellendig en rampzalig!

En wie daarbuiten staat: het is genade om binnen te komen. Zo'n God is de HEERE. Al heb je er niets voor, al kun je er niets voor, al wil je er niets voor, bij God kan het, want er is genade. God, die schuldigen verzoent, doden levend maakt, zondaren zoekt, zwakken doet volharden. U hoeft niets eerst of van uzelf, want God doet alles!

Pascal zegt ergens: er zouden maar twee soorten mensen mogen zijn: mensen die God kennen en daarom gelukkig zijn, mensen die God niet kennen en daarom ongelukkig zijn en Hem begeren te kennen. Of hoort bij een 3^e categorie: mensen die God niet kennen en die zich toch gelukkig voelen.

* zekerheid

Wij geloven met het hart. In deze God. En daarom is er in het geloof zo'n zekerheid. Daarom is er in de belijdenissen van onze kerk zo'n zekerheid. Ook in de NGB. En is dat niet iets waar we in 2012 schreeuwen verlegen om zijn? In een tijd waarin zoveel twijfel is. Twijfel over de zaligheid, over je behoud, over het kinschap, over de ingang in de hemel. En aan de andere kant zoveel vaagheid is: het zal wel ergens mooi zijn hierna. Een mooie roze wolk waarin je elkaar weer ontmoet. Maar dan de Nederlandse geloofsbelijdenis. Wat een hoogtepunten van zekerheid: Artikel 13 dit geeft ons een onuitsprekelijke troost dat alles ons overkomt door de beschikking van onze hemelse Vader Die voor ons waakt met vaderlijke zorg.

Art. 20 Zo heeft God Zijn goedheid uitgestort over ons, die schuldig en der verdoemenis waardig waren, voor ons gevende Zijn Zoon in de dood door een zeer volkomen liefde

Art 21. wij vinden allerlei vertroosting in Jezus wonden en hebben niet nodig iets anders te zoeken of te bedenken

Art 22 Jezus Christus, Die ons al Zijn verdiensten toerekent, die Hij voor ons en in onze plaats gedaan heeft is onze rechtvaardigheid.

Art 23 Christus is ons genoegzaam en maakt ons vrij van vrees om met vrijmoedigheid tot God te gaan

Art 26 Want er is niemand in de hemel of op de aarde die ons liever heeft

dan Jezus Christus onze Middelaar.

Art 35 Christus deelt Zichzelf aan ons mee, ons voedende versterkende, verkwikkende vertroostende vermakende.

Art 37 en daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen om dan ten volle te genieten de beloften Gods in Christus Jezus, onze Heere.

Zomaar wat hoogtepunten van geloof, van zekerheid uit deze belijdenis. Zou het niet heerlijk zijn daarheen geleid te worden? Zo'n zekerheid van je heil, zo'n besef van Jezus' liefde voor jou, zo'n vrede met God, zo'n uitzicht op de hemel, zo'n verlangen naar de wederkomst. Zo God te kennen, zo rijk te zijn en je te weten in God, dat je rust, vertrouwt, verzekerd bent, uitziet.

Dat is ook de bedoeling van de belijdenis van het geloof, zoals wij die elke zondagavond doen. Om dan mee te belijden en te geloven en te beleven: zo rijk ben ik nou in God. Als een poort om doorheen te zien: dat is in Christus weggelegd. Allemaal. Zoveel heb ik nou in en aan God in Jezus Christus. Dat ik daarna wel zingen kan: 'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheer. Een poort waardoor ik zien mag wat ik Christus allemaal heb.

En tegelijk is de geloofsbelijdenis een koord. Voor wie het te hoog is. Voor wie daar niet bij kan, bij die hoogte, die zekerheid, die rust. Een koord dat neerdaalt uit de hemel. Een koord van de Vader Die aanneemt, de Zoon Die verlost, de Geest Die vernieuwt om dat koord vast te grijpen. HEERE, ik ben zo verloren, ik kom zo hoog niet, ik klim zo hoog niet, er houdt me zoveel tegen, trekt U me op tot die hoogte en die toppen van zekerheid.

Of gaat de geloofsbelijdenis nogal eens aan ons voorbij? Gedachteloos. Ik zie hem niet als poort, ik grijp hem niet als koord, ik laat hem over me heenkomen zonder vreugde en zonder verlangen.

2 wij belijden met de mond

* verleden

Wij geloven allen met het hart! En wij belijden met de mond. Daarom die Nederlandse Geloofsbelijdenis. Omdat Guido de Bres ook belijden wilde. Belijden betekent letterlijk: hetzelfde zeggen als. In twee opzichten. Hetzelfde zeggen als de Bijbel. Maar dan samengevat en gerangschikt per onderwerp. En dan ook: hetzelfde zeggen als alle andere christenen. Die voor ons geloofd hebben. Dit zijn de dingen waarover wij het eens zijn. Hier moeten wij het over eens zijn. Alle ambtsdragers horen hier hun handtekening onder te zetten.

Want een christen bedenkt zijn geloof niet. Het geloof van een christen komt niet uit je gevoel op. Zoals ik het denk en aanvoel. Want dat

is zo van slag, ons geweten, ons gevoel. Wat wij vanuit onszelf denken over God is maar een slag in de lucht. En een christen selecteert zijn geloof ook niet. Zo van: dit uit de Bijbel kan ik wel wat mee, maar die brieven van Paulus heb ik niks mee. Zo niet: als ik ergens tegenop loop in de Bijbel waar ik niks mee kan of niks mee wil of wat ik helemaal niet relevant belangrijk vind, laten we dan bidden: HEERE, leer mij te beleven en te denken zoals U het zegt. Bewaar me ervoor dat ik Uw Woord omvorm naar mijn inzicht en mijn gevoel, geef dat mijn gevoel in inzicht gevormd wordt door Uw Woord. Want anders kunnen ook kinderen van God dwalen. Dat kinderen van God zeggen dat Jezus een schijnlichaam had, dat God verkiest omdat je gelooft, dat de uitverkiezing het verbond beheerst, dat het Heilig Avondmaal alleen voor verzekerde gelovigen is, dat de kinderdoop onbijbels is. Dan kunnen ook kinderen van God dwalen. En daarom: een belijdenis. Zo belijdt de kerk.

Maar dan heb je nog wel een vraag waarschijnlijk: waarom dan dit boekje van ene Guido de Bres? Waarom zou hij het dan bij het rechte eind hebben? Hij was toch ook maar een mens, één mens? Nou, dat is niet helemaal waar. Guido de Bres had zijn belijdenis al voorgelegd aan andere predikanten voor hij hem over de muur gooide. En die hadden met de inhoud ingestemd. En in 1566 kwamen de verstrooide protestanten bij elkaar de synode van Antwerpen. En werd deze geloofsbelijdenis aanvaard als Bijbels. De synode van Embden 1571 stelde vast dat alle ambtsdragers deze belijdenis moesten ondertekenen voor accoord. Synodes van 1578, 1581, 1586 en later in 1619 namen dat over. Waar ambtsdragers ook uit andere landen waren, van de Reformatie in heel West Europa, die uitspraken dat het naar de Schriften is. Het is dus meer dan een gedicht of een preek van één mens, het is de door de kerk der Nederlanden vastgestelde belijdenis.

Kunnen er dan geen onjuistheden instaan? Vergelijk het met een weg. Zoals hier Hoogeind of Laageind, Westeinde of Oosteinde. Vrij smal en water erlangs. Nou zijn langs de weg witte strepen getrokken door mensen die er verstand van hebben. Als het mistig is doe je er goed aan om naar die strepen te kijken. Kunnen die strepen verkeerd staan? Ja, dat zou kunnen. Dat je juist over de streep heen moet om op de weg te blijven. Nou, zo'n kerkelijke belijdenis is die witte streep. Het is nogal mistig in christelijk Nederland vandaag de dag. De één zegt zus, de ander zo. Laat ik maar binnen die witte strepen blijven. De kans dat al die synodes het verkeerd zagen is kleiner dan dat ik het verkeerd zie, de kans dat ik het in mijn eentje goed zie is kleiner dan bij al die synodes.

* toekomst

Laten we deze belijdenis eens langsgaan. Hij neemt ons mee door het landschap van de Bijbel. Wat zegt de Bijbel over....? De NGB neemt ons mee in de laan van het kennen van God. Dan door het veld van de Bijbel wat is dat voor een Boek? Dan door het bos van de regering van alle dingen door Gods voorzienigheid, dan het diepe meer van de drie-eenheid van God. Dan door het dal van de mens als zondaar. Dan het park van Jezus Christus en Zijn weldaden, dan de akker van de kerk, dan de bomen van de kinderdoop en het Heilig Avondmaal. Dan wandelen we langs het hek van de overheid, en dan kijken we naar de horizon van de wederkomst. Laten we de komende avonddiensten meewandelen door dit landschap, wat zegt de Bijbel over al deze dingen?

Want dat moeten we wel weten. Om het door te kunnen geven aan de volgende generatie. Van geslacht op geslacht in opvoeding, gemeentelven en onderwijs. Want anders kan het gaan net als bij doorfluisteren. Je kent dat spelletje wel: je fluistert een zin in het oor van je buurman en die fluistert hem weer in het oor van zijn buurman enzovoort. En je krijgt aan het eind soms totaal iets anders terug, helemaal verhaspeld en verbasterd. Zo kan het ook met deze dingen gaan. Misschien dat uw opa precies wist, ik denk even aan woensdagavond: wat is de rechtvaardiging. Die kon zo zeggen dat is de uitspraak van God als Rechter, waardoor Hij om Christus wil vrijspreekt van schuld en straf en een recht geeft op het eeuwige leven. Maar uw eigen ouders hebben het niet zo duidelijk doorgegeven. En als we het aan u vragen zegt u: ja dat is dat je vergeving hebt, dat het goed zit met God. En als we het aan uw kind vragen dan kijkt hij wat moeilijk, rechtvaardiging, ja dat je rechtvaardig leven moet, of dat je er mag zijn zoals je bent misschien? En in 3 generaties is het totaal verbasterd. Is de leer, de belijdenis verminkt en vervormd. Terwijl die leer, die kennis, het geraamte is van het geloof.

De leer is het geraamte. Kijk, alleen een geraamte is geen gezicht. Dat is één kant: als je alles weet en goed weet, maar er is geen persoonlijk geloof, dan is je christen zijn een geraamte en dat leeft niet. geen gezicht. Maar als je een persoonlijk geloof hebt zonder kennis, dan ben je een lichaam zonder geraamte of met een verminkt geraamte. Dat loopt niet, dat zakt scheef, dat komt niet ver. Als het geraamte van het geloof niet deugt. Als het geraamte van de gemeente niet deugt, dan gaat het scheef, met wat we zingen, met wat wij preken, met wat wij doorgeven.

Ouders en leidinggevendenden: laat de christelijke opvoeding is geen doorfluisteren zijn. Maar duidelijk doorgeven. Met kennis en met de leer. U werkt toch voor uw kinderen omdat u wilt dat ze over 20 jaar toekomst hebben, een baan, een studie? Wat doen we dan om onze kinderen over 20

jaar de zuivere prediking te laten hebben? Denk aan uw doopbelofte om uw kinderen te onderwijzen! Dat is uitleggen wat je in de Bijbel leest. Bijv de kanttekeningen erbij. Dat is meer dan een makkelijker vertaling pakken en gebruiken. Op zondag wat voorlezen uit een belijdenis van de kerk? Of van Bunyan of iets dergelijks? Wat draagt u over, niet doorfluisterend, maar duidelijk uitleggend en doorgevend. Daar hangt naar de mens gesproken de toekomst van de gemeente van af, of uw kleinkinderen nog de ware prediking zullen horen tot in de volgende geslachten toe. Wat doet u daaraan? Dat mag de opvoeding bepalen?

* heden

En wij belijden met de mond. Dat had nog een reden. Er was rond 1560 veel onduidelijkheid over het geloof van de protestanten. De roomsen zeiden: dat is een nieuw geloof. En daarom verdacht en onbetrouwbaar. En er waren ook mensen, dopersen en radicalen, die opstand zochten en oproer. Opstand tegen de Spanjaarden, beeldenstorm 1566. En de overheid dacht al makkelijk, o dat willen ze zeker allemaal. En Guido de Bres wilde duidelijk maken wat hij nu echt geloofde, wat de protestanten echt geloofden. Dat ze geen nieuwe dingen zochten, dat ze geen oproerkraaiers wilden zijn. Maar wat dan wel? Lees dan deze geloofsbelijdenis.

Hoe is dat in onze tijd? Het christendom is niet nieuw in Nederland, maar er is wel veel verwarring over. Vooroordelen. Je kunt mensen tegenkomen die echt alleen maar denken: gelovigen mogen niks, altijd in het zwart en somber en nooit geen levensvreugde. Je kunt er tegenkomen die denken dat is net zoiets als moslimfundamentalisme alleen dan met een Bijbel ipv een koran. En je hebt steeds meer mensen in Nederland die het echt niet weten: wat is christendom en wie is Jezus?

Dan kun je 3 dingen doen kort gezegd: je kunt zwijgen. Heel concreet op je werk, op school als het over dingen gaat: je mond houden over jouw geloof, de zondag, de christelijke levensstijl. Zwijgen. Je kunt ook, wat toen gebeurde: terugslaan. Terugpakken, proberen gevat uit de hoek te komen, als die moslims ons pakken zullen wij hen wel terugsturen. Maar het unieke van Guido de Bres was: hij zweeg niet, hij sloeg niet terug, maar hij beleed. Heel kwetsbaar. Zo is het, dit geloof ik, geloven wij. En als dat voor u reden is om ons te vervolgen dan zij dat zo, dan zijn wij bereid te lijden en desnoods te sterven ervoor. Daar kunnen we wat van leren of niet? Niet zwijgen, niet slaan, maar belijden: onbevreesd en vrijmoedig. En als je me er dan uitzet of ontslaat, of nooit meer aankijkt, dat zij dan zo, dat hebben wij ervoor over. Kennen we dat? Is dat onze bereidheid?

Met de mond belijdt men ter zaligheid. Dat betekent dan: dat geeft innerlijke vrede. Daarop geeft God gevoel van Zijn zaligheid. Dan is de Heere met je en nabij, zo nabij, dat je onder het kruis Hem meer ervaart dan ooit. In die weg geeft Hij Zijn zegen, doet Hij Zijn gunst ervaren. Zo was het in elk geval voor Guido de Bres. Hij had beleden. Werd gevangen genomen en veroordeeld. En schreef twee brieven uit de gevangenis.

Uit de brief aan zijn vrouw: (met wie hij 7 jaar getrouwd was, en hij liet 5 jonge kinderen achter) “Beschouw het als een eer dat u een echtgenoot hebt gehad die door God de kroon der martelaren krijgen zal. Ik vraag u, mijn lieve trouwe gezellin om u met mij te verblijden en de goede God te danken voor wat Hij gedaan heeft” en uit de brief aan zijn moeder: mij dunkt dat mijn geest vleugels heeft om naar de hemel te vliegen daar ik heden genodigd ben ter bruiloft van mijn Heere, de Zoon van God” (dit blijkt overigens niet in die brief te staan maar elders door hem gezegd te zijn)

Wij geloven met het hart en belijden met de mond. Zalig wie daar ja en amen op mag zeggen.

Amen